

PHIẾU HƯỚNG DẪN HỌC SINH TỰ HỌC

Môn: Ngữ văn 6 – Tuần 26

NỘI DUNG	GHI CHÚ					
VĂN BẢN 2 MÂY VÀ SÓNG						
Hoạt động 1: <i>Mục tiêu bài học</i>	1. Kiến thức - Tình yêu thương của nhà thơ dành cho trẻ em, tình mẫu tử thiêng liêng - Đọc hiểu bài thơ viết theo thể thơ tự do 2. Năng lực a. Năng lực chung: Khả năng giải quyết vấn đề, năng lực tự quản bản thân, năng lực giao tiếp, năng lực hợp tác... b. Năng lực riêng biệt: - Nhận biết và bước đầu nhận xét được một số nét độc đáo của bài thơ. - Nêu được tác dụng của các yếu tố tự sự và miêu tả trong thơ. - Nhận biết tình cảm, cảm xúc của người viết thể hiện qua ngôn ngữ thơ. 3. Phẩm chất: - Yêu thương, quan tâm người thân trong gia đình.					
Hoạt động 2: <i>Nhiệm vụ bài học</i>	- Học sinh đọc bài, đọc phần chú thích trong SGK Ngữ văn 6/Tr 30, 31 - Trả lời các câu hỏi phân suy ngẫm và phản hồi trong SGK Ngữ văn 6/Tr 31					
Hoạt động 3: hướng dẫn học bài	Câu 1 (trang 31 SGK Ngữ văn 6 tập 2) Những dấu hiệu giúp em nhận ra đây là một bài thơ là: - Kết thúc mỗi câu tác giả đều xuống dòng. - Lời hỏi đáp của con và các bạn cũng được tác giả trích dẫn và cho vào ngoặc kép. - Bài thơ không có vần luật nhưng vẫn tràn đầy âm điệu thơ. Câu 2 (trang 31 SGK Ngữ văn 6 tập 2) <table border="1" data-bbox="418 1465 1539 1617"><tr><td data-bbox="418 1465 829 1617" style="text-align: center;">Ấn tượng của em về bài thơ</td><td data-bbox="829 1465 1354 1617" style="text-align: center;">Những hình ảnh, biện pháp tu từ gợi cho em ấn tượng</td><td data-bbox="1354 1465 1539 1617" style="text-align: center;">Ý kiến của bạn em</td></tr></table>			Ấn tượng của em về bài thơ	Những hình ảnh, biện pháp tu từ gợi cho em ấn tượng	Ý kiến của bạn em
Ấn tượng của em về bài thơ	Những hình ảnh, biện pháp tu từ gợi cho em ấn tượng	Ý kiến của bạn em				

<ul style="list-style-type: none"> - Bài thơ mang kết cấu văn xuôi - Bài thơ thể hiện tình yêu và sự gắn bó của hai mẹ con. - Đặc biệt bài thơ đã truyền đạt được tình mẫu tử thấm thiết và niềm hạnh phúc vô bờ bến trong những trò chơi của hai mẹ con do em bé nghĩ ra. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nhân hóa mây, sóng, bầu trời, bến bờ - Hình ảnh thiên nhiên lung linh kì ảo nhưng vẫn chân thực, sinh động - Hình ảnh thiên nhiên mang ý nghĩa tượng trưng: những trò chơi trên mây, trong sóng tượng trưng cho những thú vui hấp dẫn trong cuộc đời, “bến bờ kì lạ” tượng trưng cho sự bao dung của người mẹ. 	<ul style="list-style-type: none"> - Đồng tình
---	--	---

Câu 3 (trang 31 SGK Ngữ văn 6 tập 2)

Khi đọc bài thơ Mây và sóng, em hình dung ra một bức tranh thiên nhiên tươi đẹp, rộng lớn của trời, mây, sóng. Trên nền bức tranh ấy là hình ảnh đẹp đẽ của người mẹ đang ôm đứa con ngoan vào lòng. Thiên nhiên đẹp đẽ, rộng lớn nhưng chỉ là phông nền để làm nổi bật cho tình mẫu tử. Và cái rộng lớn của thiên nhiên cũng không sao sánh bằng tình mẫu tử bao la của mẹ con cậu bé trong bài thơ.

Câu 4 (trang 31 SGK Ngữ văn 6 tập 2)

Hiệu quả của việc sử dụng các yếu tố tự sự và miêu tả trong bài thơ :

- Tự sự : giúp bài thơ liền mạch theo những sự kiện và diễn biến quanh tâm trạng nhân vật cậu bé.
- Miêu tả : giúp các sự việc, sự vật hiện lên một cách sinh động, giàu hình tượng.

Câu 5 (trang 31 SGK Ngữ văn 6 tập 2)

- Bài thơ thể hiện sự trân trọng, ca ngợi tình mẫu tử thiêng liêng của tác giả.
- Chi tiết khiến em có cảm nhận đó : tác giả liệt kê hàng loạt những trò chơi hấp dẫn của tự nhiên rồi chốt lại tất cả vẫn không thể sánh bằng tình mẹ lớn lao, cao cả.

Câu 6 (trang 31 SGK Ngữ văn 6 tập 2)

- Những trò chơi mà em bé nghĩ ra là những trò chơi sáng tạo và cách em mô tả trò chơi này thể hiện tình cảm yêu mến vô bờ của em dành cho mẹ.
- Điều đó gợi cho em suy nghĩ, rằng không có điều gì thú vị hơn gia đình, không có ai yêu chúng ta bằng cha mẹ và gia đình chính là món quà quý giá nhất của

mỗi người.

Hoạt động 4 :
Nội dung ghi bài

- I. Chuẩn bị đọc**
II. Trải nghiệm cùng văn bản
1. Đọc
2. Tác giả
3. Tác phẩm
III. Suy ngẫm và phản hồi
1. Nét độc đáo về nghệ thuật

Hình ảnh		Biện pháp tu từ	Ý nghĩa, tác dụng
Thiên nhiên	- Mây, sóng - bình minh vàng, vàng trắng bạc	Nhân hóa	Thiên nhiên rực rỡ, lung linh, bí ẩn, hấp dẫn
Con người	Hai mẹ con: con là mây, mẹ là trăng con là sóng, mẹ là bến bờ	So sánh	Tình cảm mẹ con gắn bó, quấn quýt, thiêng liêng

2. Yếu tố miêu tả và tự sự trong bài thơ

Yếu tố	Biểu hiện trong văn bản	Tác dụng
Yếu tố tự sự (kể về những chuyện gì)	- Tác giả kể về cuộc trò chuyện người trên mây với em bé. - Tác giả kể về cuộc trò chuyện người trên sóng với em bé.	Thể hiện cuộc đối thoại giữa em bé và những người trên mây, giữa em bé và mẹ, những suy nghĩ của em bé, góp phần thể hiện sâu sắc tình mẫu tử của hai mẹ con.
Yếu tố miêu tả	- Bình minh vàng, vàng trắng bạc, họ mỉm cười bay đi, bầu trời xanh thắm. - Họ mỉm cười nhảy nhót lướt qua; con lăn, lăn mãi, cười vang vỡ tan vào lòng mẹ.	- Hình ảnh trong bài thơ hiện lên sống động, kì ảo.

3. Trò chơi của em bé

	<p>* Trò chơi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Con là mây, mẹ là trăng, con lấy hai tay trườn lên người mẹ; - Con là sóng, mẹ là bờ biển, con sẽ lăn, lăn, lăn và vỗ vào gối mẹ. <p>-> Trò chơi vừa thỏa ước mong làm mây, làm sóng tinh nghịch, bay cao, lan xa phiêu du khắp chốn; lại vừa được quán quýt bên mẹ.</p> <p>* Tình cảm mẹ con</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tình cảm em bé dành cho mẹ: luôn muốn ở bên, vui chơi cùng mẹ. Sáng tạo trò chơi thú vị để mẹ chơi cùng. - Tình cảm mẹ dành cho em bé: luôn muốn ở bên để chăm sóc, chở che, vỗ về. Mẹ soi sáng từng bước con đi, bao dung ôm ấp, vỗ về - <i>Không ai biết mẹ con ta ở chốn nào</i> → Tình mẫu tử hòa quyện, lan tỏa, thâm nhập khắp vũ trụ mênh mông. <p>→ Đặt tình mẫu tử tương quan với thiên nhiên, vũ trụ → Ca ngợi, tôn vinh tình mẫu tử bao la, thiêng liêng và vĩnh cửu.</p> <p>4. Tình cảm, cảm xúc của tác giả</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tình cảm yêu thương, thấu hiểu tâm lí trẻ thơ. - Gửi gắm những triết lí sâu sắc về tình mẫu tử và quan niệm về hạnh phúc. <p>IV. Tổng kết</p> <p>1. Nghệ thuật</p> <ul style="list-style-type: none"> - Thơ văn xuôi, có lời kể xen đối thoại, phép lặp có sự biến hóa và phát triển; - Xây dựng hình ảnh thiên nhiên giàu ý nghĩa tượng trưng. <p>2. Nội dung</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tình yêu thiết tha của em bé đối với mẹ, ca ngợi tình mẫu tử thiêng liêng, bất diệt. - Tình cảm yêu mến thiết tha với trẻ em của nhà thơ, với thiên nhiên, cuộc đời bình dị.
<p>Hoạt động 5: <i>Kiểm tra, đánh giá quá trình tự học</i></p>	<p>Từ văn bản “Mây và Sóng”, em hãy viết đoạn văn (từ 5-7 câu) trình bày suy nghĩ của mình về</p>

NỘI DUNG	GHI CHÚ
<p>ĐỌC KẾT NÓI CHỦ ĐIỂM CHỊ SẼ GỌI EM BẰNG TÊN</p>	
<p>Hoạt động 1: Mục tiêu bài học</p>	<p>1. Kiến thức</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cách cư xử của chị em trong gia đình - Tình cảm gia đình <p>2. Năng lực</p>

	<p>a. Năng lực chung: Khả năng giải quyết vấn đề, năng lực tự quản bản thân, năng lực giao tiếp, năng lực hợp tác...</p> <p>b. Năng lực riêng biệt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Năng lực thu thập thông tin liên quan đến văn bản. - Năng lực hợp tác khi trao đổi, thảo luận về thành tựu nội dung, nghệ thuật của bài thơ. <p>3. Phẩm chất:</p> <p>Yêu thương, chia sẻ</p>
Hoạt động 2: <i>Nhiệm vụ bài học</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Học sinh đọc bài, đọc phần chú thích trong SGK Ngữ văn 6/Tr 32,33 - Trả lời các câu hỏi phần suy ngẫm và phản hồi trong SGK Ngữ văn 6/Tr 33
Hoạt động 3: hướng dẫn học bài	<p>1. Vì sao người chị trong câu chuyện lại có thái độ lạnh lùng và ghét em trai mình?</p> <p>- Người chị trong truyện có thái độ lạnh lùng và ghét em trai mình vì em trai phải học lớp giáo dục đặc biệt và mỗi lần ra ngoài cùng em, cả hai đều bị người khác nhìn chăm chăm.</p> <p>2. Điều gì đã mở ra một khởi đầu mới cho mối quan hệ của hai chị em?</p> <p>- Điều mở ra mối quan hệ mới cho hai chị em là cuộc nói chuyện đầy ngây ngô của người em với chị trên đường ra trạm xe buýt.</p> <p>3. Vì sao người chị lại khóc?</p> <p>- Điều mở ra mối quan hệ mới cho hai chị em là cuộc nói chuyện đầy ngây ngô của người em với chị trên đường ra trạm xe buýt.</p> <p>4. Qua câu chuyện trên, em học được cách cư xử với những người thân trong gia đình như thế nào?</p> <p>- Qua câu chuyện trên, em rút ra được rằng chúng ta nên đối xử với người thân trong gia đình phải thật tốt, thể hiện sự yêu thương, chia sẻ, không nên có thái độ lạnh lùng hay xa lánh.</p>
Hoạt động 4 : <i>Nội dung ghi bài</i>	<p>I. Trải nghiệm cùng văn bản</p> <p>II. Suy ngẫm và phản hồi</p> <p>1. Nhân vật người em</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hình dáng: đôi mắt to đen láy, thể hiện sự e dè. - Tính cách: hay cười vì không lí do gì, em không giống những đứa trẻ khác. - Đối với chị gái: Dù bị chị mắng mỏ, quát nạt nhưng người em vẫn rất yêu quý chị.

	<p>→ Là người kém may mắn song có tình cảm trong sáng, nhân hậu.</p> <p>2. Nhân vật người chị</p> <p>* Trong đời sống hàng ngày</p> <ul style="list-style-type: none"> - Thái độ: lạnh lùng, ghét em, khó chịu khi đi cùng em - Hành động: tròng mắt, dọa em sợ, gọi bằng đủ biệt danh xấu xí. giả vờ tốt bụng trước mặt mọi người, - Nguyên nhân: Xấu hổ, mặc cảm vì em mình không được bình thường, phải học lớp giáo dục đặc biệt, mỗi lần đi cùng em bị người khác tò mò, đê ý. <p>* Trong cuộc trò chuyện khi đi ra trạm xe buýt</p> <ul style="list-style-type: none"> - Người chị đã nhẹ nhàng hỏi chuyện, chăm chú lắng nghe - Người chị nhận thấy em trai mình đầy hoài bão, tốt bụng, thân thiện, cởi mở và hoạt ngôn. <p>=> dần thay đổi nhận thức, suy nghĩ về đứa em.</p> <p>* Khi tình cờ nghe được cuộc nói chuyện giữa bố và em trai</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khi nghe được cuộc nói chuyện giữa bố và em trai: người chị đã bật khóc vì biết em yêu quý, trân trọng mình, không hề trách móc hay oán hận mình <p>→ Chính lòng tốt của người em đã cảm hóa người chị và giúp chị nhận ra được tình thân trong gia đình.</p> <p>3. Bài học</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nên yêu thương, tôn trọng, chia sẻ, thấu hiểu, đồng cảm với mọi người, đặc biệt là anh chị em trong gia đình - Cần biết bảo vệ nhau - Tuyệt đối không được có thái độ lạnh lùng, xa lánh người thân của mình <p>III. Tổng kết</p> <p>1. Nội dung – Ý nghĩa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Truyện kể về cách cư xử của chị em trong gia đình. Qua đó, truyện gửi gắm ý nghĩa để gia đình gắn kết, yêu thương nhau rất cần sự quan tâm, lắng nghe, chia sẻ của mọi thành viên. <p>2. Nghệ thuật</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ngôi kể: ngôi thứ nhất, giúp nhân vật bộc lộ được những tâm trạng, cảm xúc chân thực, gây xúc động cho người đọc.
<p>Hoạt động 5: Kiểm tra, đánh giá quá trình tự học</p>	<p><i>Viết một đoạn văn khoảng 7-10 câu bày tỏ suy nghĩ về vai trò của tình cảm anh (chị) em ruột thịt, trong đó có sử dụng ít nhất một thành ngữ hoặc tục ngữ nói về mối quan hệ anh em.</i></p>